

21

Kertomus tutkimuksestani Maarian
pitäjän Kaerlan kylän Tuomen torpan
maalla, nuoremman rautakauden aikai-
sella löytöpaikalla. Kertomukseen kuu-
tuu 4 valokuvaa ja kartta.

Syyskuun 1909 lähetti rouva J. M. Taugren Historial-
liseen Museoon kahtia katkennut rautamiekan viikin-
ki ajan muotoa (H. M. C. 5396), sillä ilmoituksella etä se
oli löytynyt Maarian pitäjän Kaerlan kylästä Työmies
Tuomen torpan pihamaasta perunamaata tентаissä
viettävästä, kivikkoisesta mäen syystä.

Tämä mäen rinne Kaerlan ja Karsämäen kylien välillä
(ks. kuva 1) on Maarian kirkosta n. 700 m. W. Sen pituus
suunta on N-S, ja se viehää E. Täällä niteessä, sen N
päässä sijaitsee Karsämäen kylä, jonka seutu ja a-
moin on ollut asuttuna, sillä kuva on jättänyt kivikau-
den asuinpaikasta. Nuoremman rautaka-
den löytö on sieltä tavattu. [Vrt. J. M. - F. M. 1906. 22-3]. Etä täällä
rinne S puoleineenkin pää ei ole ollut asuttuna, to-
distaa juuri puheen alainen miekka.

Tuomen torppa, joka on aivan äsken rakennettu, keu-
tuu Mukin taloon, mistä se sijaitsee n. 250 m. NNW. Koko
sen paha ja ympäristö on aikamoista kivikkoa. - Maa vie-
tää osaksi itään, osaksi etelään, mutta NW puolella on
vesiperäisempi notko, mikä nyt mood on osittain oji-
tetu ja tehty perunamaaksi. [Vrt. karttaa!]. Se on jätke-
tasaisista maata, ja viettävä rinne alkaa vasta raken-
nuksen kohdasta. Miekka oli löydetty rakennuksen keu-
koiskulmasta 3-4 m. ESE. Se oli ollut tuskin korkein
verran maan pinnan alla, ja maannut kärke ylärinte-
seen, siis N päin. Mitään kivipeiteä ei sen päällä
ollut ollut.

Tutkittu sen alueen, jota vielä ei ole peccokri tehty, ja jonka asema selvää kartasta. Sen lisäksi tutkittiin pintansa, joka siitä oli heitetty syväin syksymälä. Tutkimustyö tehtiin lastoin ja seuloin. Alueen suuruus oli n. 15 m². Apurini oli minulla 2 miestä yhden päivän ajan.

Koko tutkimusala oli peräti kivistä. Suuria luonnonkiviäkin oli pajo, m. m. pitkin rakennuksen puolesta syviä yhdessä rivissä, kuten vaokuvista 2 ja 4 selviää. Kauttaastaan oli sen lisäksi pieniä särmäkiviä. Maa oli alemmaa, n. 20-30 cm. syvästä alkuen rautaa, keltaista, liikkumattomaa, paikoin, vaikkakin yleensä 3 kerroksista, jotka yleensä ovat tummempia, hiilensekaista. Hüliästä on kuitenkin hyvin vähä.

Löytöjä tuli esille ainoastaan huonosti poltettuja saviasianpaljoja yhdestä kohtaa, n. 25 m. maan pinnan alla kahden suuren maaperäisen kiven välissä puolesta, jonka etäisyys mielen löytöpaikasta näkyy vaokuvista n° 4. Esineet ovat luettavat H. M. 1.

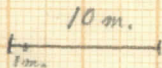
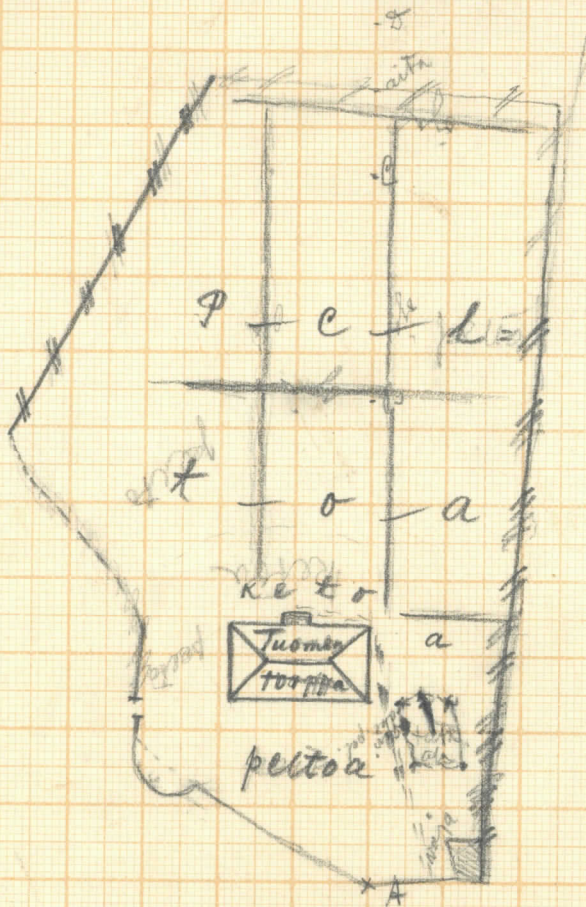
Tällä kohtaa oli kuitenkin kerros johon verran vahvempi kuin muualla ja pitkä kiviä oli johon verran vähempi. Kun kumminkin minkäänlaisia muinaisista löytöjä ei enää tavattu perin huolellisesta tutkimuksesta ja seuloimisesta huolimatta, käy vaikeaksi ajatella pitkään alueen esihistoriallisen kalmiton. Voisi ehkä ajatella jonkinlaista asuinpaikkaa, vaikka nykymmin käy jo mahdottomaksi sanoa, olisivatko ehkä markivet tässä muodostuneet mitään perustusta, kun niistä suurin osa on aidaksi siirretty.

Enempää löytöjä ei ainakaan tällä kohtaa enää voi löytää.

Helsingissä 10 p. Toukok. 1910

A. M. Taagren.

Maarian Kaerlan kylän Tuomen torppa.
Pälistältä on löydetty rautamielä, H. M. I. 5396.

Maaria, Kaerlan kylä, Tuomen torppa.

1. Näköala Kaerla. Kärsämäen rinteelle Maarian aukkeelta. *Tuomen torppa.
2. Tuomen torppa. • kohdasta löydetty saviastianpalat, † mielka (H.M. 15396)
3. Tuomen Torppa ja pihka E puolelta
4. Tutkittu alue ja liikkotamauoneet maakivetsen W syrjävä. Mielan ja saviastianpalojen löytöpaikat (H.M.).

2420

2422

2423

Hinostum Kuusi
 Gun leinen

2419

Kuva. 18

1526